

Verkondiging

Veertig dagen vasten. Stel je Jezus eens voor. Hij is kort hiervoor gedoopt, door Johannes. En hij hoorde die stem uit de hemel: Dit is mijn geliefde Zoon, in hem vind ik vreugde. Hij voelt zich bevestigd door zijn Vader God, sterk verbonden met de eeuwige.

Een doopsel is een intens gebeuren. Ik heb in mijn werk als pastor een aantal volwassenen voorbereid op de doop. Je hoort dan hoe de dopelingen dit gebeuren ervaren. Dan merkt iemand op: ik ben thuisgekomen, ik heb ergens Ja op gezegd, ik voel me gedragen. Het leven heeft een bedding gekregen. Hij of zij is niet meer verdwaald in het universum, maar heeft het gevoel nu een route te kennen naar een doel, samen met anderen, geloofsgenoten.

Jezus beseftte ook dat die doop een nieuw begin is. Hij moest verder op onderzoek uit, naar zichzelf, naar die God, naar verbondenheid tussen hem en God. Hij ging de woestijn in om alle ruimte te hebben dit te onderzoeken, in het voetspoor van Abraham, Mozes, Elia, Johannes. Hij zal veel vragen gehad hebben: hij een kind van God, iemand die vreugde schenkt? Hoe kan hij daaraan voldoen? Wat staat hem te doen in het leven en wat niet?

In de woestijn ben je helemaal op jezelf, je kunt niets uit de weg gaan. Je wordt geconfronteerd met alles wat je in je hebt. Met twijfels, angst, woede, bitterheid...

Soms komen we ongewild in een woestijn terecht. Door ziekte, verlies, tegenslag kun je je ontheemd voelen, in de leegte. Wat moet ik nu? Hoe moet het nu verder? Het eind is niet te zien en er zijn geen wegwijzers. Dan komt het erop aan te vertrouwen. Vertrouwen in jezelf, als mens die aanvaard is door God, als zijn geliefd kind. Erop vertrouwen dat dit niet blijft, dat er engelen op je pad komen, al zie je ze nog niet, dat leegte een ruimte kan worden die je zelf mag gaan inkleuren.

Jezus koos vrijwillig voor die woestijn, veertig dagen lang vastte hij. Hij werd helemaal licht en kwetsbaar. Een goed moment voor de duivel, de Diabolos. In het Grieks betekent het: diegene die verdeeldheid zaait. In de schrift is God altijd bekommerd om heling en heelheid, om een goede aarde, om rechtvaardigheid en vrede. De duivel staat voor de krachten die dit steeds weer in de wielen rijden. Tot drie keer toe verleidt die duivel Jezus. Tot drie keer probeert hij hem los te weken van zijn God. Eerst brengt de duivel hem in de verleiding om als tovenaars te gaan optreden. Maak eens brood van deze stenen, zegt hij. Maar Jezus weigert dit goedkope succes.

Dan verleidt hij hem om als religieus leider op te treden. Hij brengt hem naar de tempelpoort. Ook hier past Jezus voor.

En dan de hoogste berg. De plek waar macht, succes voor het oprapen ligt. De glans en de glitter van de wereld, de mogelijkheid om uit te blinken.

Jezus weigert. Waarom weigert hij? Dit hoort niet bij zijn leven met God. En hij weet, als hij er ja op zegt, dat hij van binnen verdeeld zal raken, gespleten. Hij zou losraken van God, hij zou zijn medemensen verliezen. Ze zouden hem op een voetstuk plaatsen. Hij zou niet meer echt dicht bij hen kunnen zijn. En hij zou zichzelf zijn verloren, zichzelf als de mens die hij wilde zijn.

In onze tijd zien we veel van die leiders op een manier die Jezus niet wilde zijn: op macht belust, en op rijkdom en succes. Het is angstig om te zien. Het is belangrijk om je daar zelf niet door te laten verleiden, maar je te laten inspireren door mensen die wijsheid uitstralen, die het goede doen, die in ieders belang handelen.

Tenslotte komen er engelen op zijn weg. Engelen het zijn tussenpersonen, tussen God en de mens. De engelen bedienen hem, zorgen voor hem. Het moet hemels geweest zijn, die engelen. Jezus komt als een gelouterd mens uit de woestijn. Volwassen geworden, in verbinding met Gods liefde, in verbinding met zichzelf, met alles wat er is, met het donker met het licht. Hij zal gaan preken, en goede, soms wonderlijke daden verrichten: hij zal leerlingen om zich krijgen en volgelingen. Hij zal wijze woorden spreken, waar iedereen zich over verbaast, woorden die verzameld zouden worden in de evangeliën. Woorden met eeuwigheidswaarde, want ze worden hier en nu en overal nog steeds uitgesproken.

In onze tijd liggen ook allerlei verleidingen op de loer. En of je daar op in gaat, dat is heel dikwijls geen besluit. Je besluit niet om heel veel te gaan roken, of veel te drinken, of op je telefoon te zitten, of heel veel spullen te kopen. Je verval ergens in, je zakt erin weg. En dan kun je soms naar jezelf kijken en denken: waar ben ik in terecht gekomen? Wil ik dit wel?

Soms kijk ik naar de toestand in ons land, de toestand in de wereld en ... ik denk: waar zijn we in terecht gekomen? Is dit een toneelstuk, een slechte film, en soms ga je het nog normaal vinden ook, alles went... en dan kom je op een hellend vlak... als slechte, negatieve dingen normaal worden, erbij lijken te horen.

De Veertigdagentijd is een periode om dat eens te onderzoeken. Een tijd van inkeer. Elk jaar neem ik een besluit in deze tijd. Ik ga iets niet meer doen. Breken met een ingeslopen gewoonte die ik graag wil loslaten. En ik ga ook bewust iets wel doen. Iets waar ik me meer in wil ontwikkelen. Iedereen kan voor zichzelf beslissen waar voor jou de kansen liggen.

De eerste lezing die we hoorden was een deel uit de redevoering van Mozes, Mozes kijkt in het boek Deuteronomium terug op die veertig jaren die het joodse volk doorbracht in de woestijn. Al die ontberingen, geen brood, geen water, al die menselijke zwakheden: een gouden kalf aanbidden, wantrouwen, ongeduld. Mozes duidt het allemaal en ziet ze als beproevingen van God.

Wat wil Mozes benadrukken in die redevoering? Dwaal niet af, blijf bij God, vergeet Hem niet en verval niet in allerlei bijzaken.

En wat is dan het doel waar je niet van af moet wijken? Wat is de weg erheen?

Zo meteen zingen we lied 330, dat op de tekst van Deuteronomium 8 is gebaseerd. Ik vind het een prachtige tekst... heel rijk, heel actueel... het gaat over ruimte en over het visioen.

Ik wil de tekst hier even onder de loep nemen.

'Woord dat ruimte schept. Toekomst, wijd, licht land

Waar gerechtigheid als rivieren stroomt

Waar een wijnstok bloeit, tegen klippen op,

Even is het waar, dan weer is het weg... (einde citaat).

Dat is een bijzondere zin in het lied... het is een visioen, dat wijde, lichte land... het is niet de werkelijkheid, maar iets om naar toe te leven, en iets om soms al te ervaren... soms even... ook in je eigen leven.

Ik heb de laatste weken nogal eens naar filmpjes gekeken die gemaakt werden in de stad Minneapolis: van al die grote demonstraties tegen ICE. Zingende mensen, blijde mensen, opgelucht ook, sterk verbonden met elkaar, mensen die samen even al een soort bevrijding ervoeren, standvastig bleven, rechtop, zich bewust waar ze voor wilden staan.

Even is het waar... dan weer is het weg, want die bevrijding is er nog niet, maar je hebt er wel wat van ervaren, waar het uiteindelijk om gaat, waar het op aankomt!

Het lied eindigt met een gebed. Deze woorden zingen we:

'Toon mij niet vergeefs, wat mijn ziel verlangt, Geef dat ik volhard in uw vergezicht...

God, laat mij het niet voor niets zien... dat visioen waar ik zo met heel mijn hart en ziel naar verlang. maak dat ik er niet vanaf drijf, maak dat ik het volhoudt, om U te volgen... Moge het zo zijn.

Gaan we dit lied nu biddend zingen... lied 330.

Koor en samenzang LB 330, Woord dat ruimte schept

Aankondiging Collecte

Koorzang *Scapulis Suis* (comp. Heinrich Isaac 1450-1517)